

Subject Area
Education Management

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 102
PP: 3032-3038

Arrival
08 July 2022
Published
30 September 2022

Article ID Number
64491

Article Serial Number
20

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/sssj.64491>

How to Cite This Article
Durmaz, A., Özçelik, A. & Tek, M. (2022).
“Öğretmenlerin Görüşleri Doğrultusunda Destekleme ve Yetiştirme Kursları” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:102; pp:3032-3038

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Öğretmenlerin Görüşleri Doğrultusunda Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Support and Training Courses According to Teachers' Opinions

Abdurrahim Durmaz ¹ Atilla Özçelik ² Mehmet Tek ³

¹ Müdür Yardımcısı., MEB, Batman, Türkiye

² Okul Müdür., MEB, Batman, Türkiye

³ Müdür Yardımcısı, MEB, Batman, Türkiye

ÖZET

Bu çalışma, destekleme kurslarının paydaşlara katkılarını, farklı paydaşların kurs sürecinde yaşadıkları sorunları ve çözüm önerilerini öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma metodolojisi kullanılmış ve araştırma deseni olarak fenomenoloji olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Batman ili Merkez ilçesinde destekleme kurslarında görev yapan ve ölçüt örnekleme yoluyla belirlenen 15 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verilerinin derinlemesine analizi için içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgularda öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilerin okul başarısını artırma, soru çözme becerisini artırma, fırsat eşitliği sağlama ve sosyal gelişim artırma açısından öğrencilere katkı sağladığını belirttikleri ve bu süreçte devamsızlık, kursa önemsememe, materyal eksikliği ve ulaşım gibi sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurs, Destekleme Kursu, Öğretmen

ABSTRACT

This study aims to reveal the contributions of the support courses to the stakeholders, the problems experienced by the different stakeholders during the course and the solution proposals based on the opinions of the teachers. Qualitative research methodology was used in the research and phenomenology was determined as the research design. The study group of the research consisted of 15 teachers working in support courses in the central district of Batman province in the 2021-2022 academic year and determined by criterion sampling. Content analysis was performed for in-depth analysis of the research data. In the findings, it was determined that the teachers stated that the support and training courses contributed to the students in terms of increasing the school success of the students, increasing the problem solving skills, providing equal opportunities and increasing the social development, and they encountered problems such as absenteeism, neglecting the course, lack of materials and transportation in this process.

Keywords: Course, Support Course, Teacher

1. GİRİŞ

Yaşam boyu süregelen bir süreç olarak eğitim toplumun gelişmesi için gereken ihtiyaçlara göre şekillenmek de ve sistemli bir biçimde sürmektedir. Eğitimin sistemli bir şekilde sürmesinde okullar önemli rol oynamaktadırlar. Okullar öğrencileri hayata hazırlayan bir kurum olarak öğrencilerin gelişimini sağlamaktadır (Göksu ve Gülcü, 2016). Akademik bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde öğrencilerin okuldaki eğitim ve öğrenme etkinlikleri aracılığıyla okuma, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi süreçleri kazanmaları beklenir (Berberoğlu, 2005). Öğretimin odaklandığı organize edildiği ölçüde verimli olabilen bir sınıf ve okul ortamında öğrenciler öğrenmeye motive olurlar ise daha çok çalışarak daha iyi öğrenirler (Krajcik ve Blumenfeld, 2006). Bu çerçevede okulların birincil görevi, öğrencilere uygun davranışları kazandırmak ve toplumun tüm kesimlerine fırsat eşitliğine dayalı kaliteli bir eğitim sunmaktır. Ancak, okullar bazı nedenlerden dolayı beklenen hedeflere ulaşamayabilir (Kara ve Bozbayındır, 2020). Okulların öngörülen hedeflere ulaşamamasının temelinde öğretmenin kalitesi, sınıf donanımlarının yetersizliği, yetersiz zaman, kalabalık sınıflar, programların ihtiyaçları ve beklentileri karşılayamaması, motivasyonun eksikliği, kişisel farklılıklar ve aile ile ilgili sorunlar yer almaktadır (Özabacı ve Acat, 2005; Sarıbaş ve Pınar, 2018). Öğrencilerin hedeflenen kazanımlara çevresel veya bireysel faktörlerden dolayı yeterli düzeyde ulaşamaması nedeniyle ek öğrenme etkinliklerine başvurulmaktadır. Bu etkinliklerden birisi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarıdır (Aküzüm ve Saraçoğlu, 2018). Destekleme ve Yetiştirme Kursları öğrencilere eğitim kurumlarında ücretsiz olarak sağlanan ek eğitim ve öğretim hizmetleridir (MEB, 2016). Destekleme ve Yetiştirme Kursları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaygın eğitimi destekleme yönergesi kapsamında 2014-2015 eğitim öğretim yılında Türkiye'de bulunan ortaokul ve liselerde uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu yönergede bu kursların temel amacı, kapsamı, kursun açılması ve kapatılması esasları ile süresi, asgari sınıf mevcudu, kurs merkezi, kursların öğretim faaliyetleri ve denetiminin nasıl yapılacağı belirtilmektedir (MEB, 2016). Böylece Destekleme ve Yetiştirme Kursları başlangıçta 2017-2018 eğitim-öğretim yılı 2. çeyreğinde belirlenen 12 pilot il ve ilçede ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik sadece Türkçe ve matematik dersleri için açılmıştır. Bu kurslar öğrencilerin/kursiyerlerin ve velilerin talebi üzerine tüm örgün müfredat dersleri için de açılabilir. Dersler,

iki yarıyıl devam eden eğitim sürecinde ve bir yarıyıl yaz tatilinde olmak üzere üç yarıyıl olarak planlanmıştır. Dersler hafta içi ve hafta sonu derslerden sonra yapılabilir (Aküzüm ve Saraçoğlu, 2018). Öğrencilerin hem derslerden hem de kurslardan faydalanması için yararlanabilmeleri için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilmiştir. EBA, tüm öğretmen ve öğrencilere ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. Öğrenciler, Eğitim Bilgi Ağı (EBA) modülü üzerinden istedikleri dersleri ve katılmak istedikleri öğretmenleri seçerek kurslara başvururlar. Kurslarda yer almayı isteyen öğretmenler de EBA üzerinden başvuruda bulunmaktadır. Okullar ise öğrenci ve öğretmenlerden gelen başvurular dikkate alınarak ders grupları oluşturmaktadırlar. Bir okulda bulunan öğretmenlerin ihtiyacı karşılayamaması halinde başka okullarda görevli öğretmenlere ders verilebilmektedir (MEB, 2017).

Literatürde destekleme yetiştirme kurslarının farklı yönlerinin ele alındığı çeşitli araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalarda kursların kapsamı, amacı, kazanımları, kullanılan öğretim yöntemi, ölçme ve değerlendirme süreci ve kurs sürecinde yaşanan sorunlar (Akkaya, 2017; Demir Başaran ve Narinalp Yıldız, 2017) karşılaşılan sorunların çözümüne dönük öneriler (Canpolat, 2017; Dönmez vd., 2016), kursların paydaşlara katkıları (Bozbayındır ve Kara, 2017) gibi konuların ele alındığı görülmektedir. Destekleme ve yetiştirme kurslarının verildiği kurumlardan beklenen amacın gerçekleştirilmesinde öğretmenlerin rolü büyüktür. Bu anlamda bu çalışma, destek kurslarının paydaşlara katkısını, çeşitli paydaşların kurs süresince karşılaştıkları sorunları ve bunlara yönelik çözüm önerilerini öğretmen görüşlerine dayalı olarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki soruların yanıtları aranmaktadır:

- ✓ Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilere katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- ✓ Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- ✓ Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli yürütülmesine ilişkin önerileri nelerdir?

2014 yılından bu yana Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda verilen destek ve eğitim kurslarının etkililiği hakkında öğretmen görüşlerinin ortaya konulması, kursların iyileştirilmesine yönelik aksiyon alınması için önemli bir veri seti sağlaması açısından önemlidir. Bunun yanında kurslarda ortaya çıkan sorunlara dönük çözüm önerilerinin getirilmesi kursların bireysel ve akademik katkısının ve toplumsal etkinliğinin araştırılması, kursların verimliliğinin artırılmasına yardımcı olması açısından önemlidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, esnek ve veri odaklı bir araştırma deseni benimseme eğiliminde olan sosyal araştırma türlerinden nitel araştırma metodolojisi kullanılmıştır (Hammersley, 2013). Bireylerin belirli bir olguya ilişkin olarak ne deneyimlediklerini tanımlama süreci olan fenomenolojik yöntem (Creswell, 2016), araştırma deseni olarak kurulmuştur. Çalışmada destek ve eğitim kurslarının paydaşlara katkısını, kurs sürecinde yaşanan sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak incelediğinden fenomenolojik desen tercih edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Batman ili merkez ilçede destekleme ve yetiştirme kurslarında farklı branşlarda görev yapan 15 öğretmen oluşturmuştur. Çalışma grubuna dahil edilecek öğretmenler belirlenirken ölçüt örnekleme tekniğinden yararlanılmıştır. Bu örnekleme tekniğinde katılımcıların belirli kriterleri karşılamaları beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu bağlamda ana kriter öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında görev yapmaları olarak belirlenmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Demografik Değişken	Kategori	f
Cinsiyet	Kadın	9
	Erkek	6
Yaş	20-30	7
	31-40	5
	41-50	3
Eğitim	Lisans	13
	Yüksek Lisans	2
Branş	Matematik	6
	Türkçe	4
	Fen Bilgisi	3
	Yabancı Dil	2

Katılımcı öğretmenlerin dokuzu kadın ve altısı erkektir. Bunun yanında yedi katılımcı 20-30, 5 katılımcı 31-40, 3 katılımcı 41-50 yaş aralığındadır. Katılımcıların 13'ü lisans ve ikisi yüksek lisans düzeyinde eğitim görmüştür. Ayrıca altı katılımcı matematik, dört katılımcı Türkçe, üç katılımcı fen bilgisi ve iki katılımcı ise yabancı dil öğretmenidir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından literatür bulgularına ve alan uzmanların görüşlerine dayalı olarak hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu üç temel dört alt sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunun hazırlanması sürecinde öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Literatür taramasından sonra biri nitel metodoloji biri eğitim yönetimi alanında iki uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlar tarafından yapılan geri bildirimler doğrultusunda görüşme formuna son şekli verilmiştir. Verilerin sağlıklı bir şekilde elde edilmesi için görüşmelerden önce öğretmenlerden randevu alınarak en uygun zamanda ve ortamda görüşmeler yapılmıştır. Görüşme öncesinde öğretmenlere çalışma hakkında önceden bilgi verilmiş katılımcıların izin vermesi halinde görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Her bir görüşme yaklaşık 25 dakika sürmüştür. Ses kaydı yapılan görüşme içerikleri metin belgesine dönüştürülmüş ve içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir içerik analizinde araştırma verileri taranarak kodlar oluşturulmuş, benzer kodlar bir araya getirilerek kategoriler oluşturulmuştur. Her bir temel soru ana tema olarak belirlenmiştir. Belirlenen tema ve kodlar tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Ayrıca öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Doğrudan alıntılarda katılımcı sayısı kadar Ö1 ve Ö2 gibi kodlar kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölüm, çalışmanın alt problemlerine ilişkin sonuçları ve bu sonuçlara göre oluşturulan tabloların analizini içermektedir.

3.1. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Öğrencilere Katkıları

Çalışmanın birinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilere katkılarına ilişkin görüşler incelenmektedir. Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilere katkısına ilişkin görüşleri Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Öğrencilere Katkısı Hakkında Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilere katkısı	Okul başarısını artırma	15
	Soru çözme becerisini artırma	13
	Fırsat eşitliği sağlama	10
	Sosyal gelişimi artırma	8

Tablo 2' de de görüldüğü üzere öğretmenler destekleme ve yetiştirme kurslarının okul başarısını arttırma (f=15), soru çözme becerisini arttırma (f=13), fırsat eşitliği sağlama (f=10) ve sosyal gelişimi arttırma (f=8) açısından öğrencilere katkı sağladığı görüşündedirler. Bununla ilişkili katılımcı öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

- ✓ Ö2: “Bu kursların gerçekten öğrencilerin akademik başarısına ciddi katkısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü öğrenciler bu kurslarda kendilerini daha rahat hissediyorlar ve bu durum da onların öğrenme sürecini hızlandırıyor. Ayrıca kurslarda bol bol soru çözdükleri için yeni soru örnekleri görüyorlar ve böylece sınavlarda daha başarılı oluyorlar.”
- ✓ Ö7: “Kurslarda ağırlıklı olarak soru çözümü yapıyoruz. Öğrenciler bu sayede soru çözerken nelere dikkat edilmesi gerektiğini öğreniyor ve bu durum öğrencilerin doğru yaptıkları soru sayısını artırıyor.”
- ✓ Ö9: “Kursların en önemli katkısı fırsat eşitliğini sağlamasıdır. Çünkü günümüzün ekonomik koşulları da göstermektedir ki her öğrenci ücret karşılığı özel ders veya ek ders alamıyor. Devletin sağladığı bu imkân sosyo-ekonomik seviyesi düşük olan öğrencilere ek ders imkânı sağlıyor ve bu durum fırsat eşitliğine olumlu katkı sunuyor.”
- ✓ Ö14: “Kurslar tabii ki öğrencilerin okul başarısını olumlu yönde etkiliyor. Ama bu kursların bir başka katkısı da öğrencilere sosyalleşme fırsatı sunması. Öğrenciler özellikle hafta sonu kurslarına bu şekilde geliyor ve bu durum sosyal becerilerini olumlu etkiliyor.”

3.2. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Karşılaşılan Sorunlar

Çalışmanın ikinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri incelenmektedir. Bu doğrultuda öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	f
Destekleme ve yetiştirme kurslarında karşılaşılan sorunlar	Devamsızlık	13
	Kursu önemsememe	12
	Materyal eksikliği	9
	Ulaşım	6
	Velilerin ilgisizliği	5
	Öğretmenlerin yorgunluğu	4

Tablo 3'te de görüldüğü gibi öğretmenler destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında devamsızlık (f=13), kursu önemsememe (f=12), materyal eksikliği (f=9), ulaşım (f=6), velilerin ilgisizliği (f=5) ve öğretmenlerin yorgunluğu (f=4) gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Bununla ilişkili katılımcı öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır:

- ✓ Ö1: "...Bu konuda yaşadığımız en önemli sorun öğrencilerin devamsızlığı. Hem öğrencilerin kursu fazla önemsememesi hem de velilerin ilgisizliği nedeniyle öğrenciler çok sık devamsızlık yapıyorlar."
- ✓ Ö5: "Daha önce de ifade ettiğim gibi öğrenciler bunu bir tür eğlence olarak görebiliyor. Bu nedenle kursu fazla önemsemiyorlar... Aslında bu sorun biraz da velilerin bu konuya yeteri kadar ilgi göstermemesinden kaynaklanıyor."
- ✓ Ö9: "Öğrencilerin bazıları köylerden geliyor. Hafta sonu ulaşım sorunu olduğu için derslere ya geç kalıyorlar ya da gelemiyorlar."
- ✓ Ö13: "Hafta içi ders sonrası yaptığımız kurslarda hem öğretmen hem öğrenci ciddi anlamda yorgun oluyor. İki tarafın yorgun olduğu bir eğitim etkinliğinin yeteri kadar başarılı olacağını söylemek mümkün değil... Buna materyal eksikliği de eklendiğinde ciddi bir sorunla karşı karşıya kalıyoruz."

3.3. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Daha Verimli Yürütülmesine İlişkin Öneriler

Çalışmanın üçüncü ve son alt problemi kapsamında öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli yürütülmesine ilişkin önerileri incelenmektedir. Bununla ilişkili öğretmen görüşlerinden elde edilen tema ve kodlar tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4. Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Daha Verimli Yürütülmesine İlişkin Önerileri

Tema	Kod	f
Destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli yürütülmesine ilişkin öneriler	Devamsızlığı azaltma	15
	Materyal eksikliklerini giderme	10
	Ders saatlerini düzenleme	9
	Veli iletişimini artırma	6
	Ulaşım imkânlarını geliştirme	5
	Öğretmenlere ödenen ücretleri artırma	3

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli yürütülmesine ilişkin olarak devamsızlığı azaltma (f=15), materyal eksikliklerini giderme (f=10), ders saatlerini düzenleme (f=9), veli iletişimini arttırma (f=6), ulaşım imkânlarını geliştirme (f=5) ve öğretmenlere ödenen ücretleri arttırma (f=3) gibi öneriler getirdikleri görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin görüşleri ile de ortaya konulmaktadır:

- ✓ Ö3: "Bu konudaki en önemli sorunumuz olan devamsızlığın azaltılmasına ilişkin hem yasal hem de yönetsel düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Bunun için de denetimlerin artması şart."
- ✓ Ö6: "Materyal eksikliğin giderilmesi gerekiyor. Bu konu hem bizi hem öğrencileri yoruyor."
- ✓ Ö9: "Veli ve okul iletişiminin arttırılması gerekiyor. Bu sayede veliler kursu daha ciddiye alabilir ve öğrencilerin takibini yapabilir."
- ✓ Ö11: "Köylerden gelen öğrencilere yönelik ulaşım imkânlarının geliştirilmesi devamsızlığın azalmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca ücretlendirmenin güncellenmesi öğretmenlerin motivasyonunu arttırabilir."

Görüldüğü gibi destekleme ve yetiştirme kursları öğrencilere farklı açılardan katkı sağlasa da bu süreçte öğretmenler çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmakta ve bu durum kursların başarısı üzerinde etkili olmaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma destekleme kurslarının paydaşlara katkıları, farklı paydaşların kurs sürecinde yaşadıkları sorunları ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerileri öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak ortaya koymaktadır. Çalışmanın birinci alt problemi kapsamında destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilerin okul başarısını artırma, soru çözme becerisini artırma, fırsat eşitliği sağlama ve sosyal gelişimi artırma açısından öğrencilere katkı sağladığı belirlenmiştir. Destekleme ve yetiştirme kursları sosyal ve akademik ve fiziksel açıdan bir zorunluluk olarak değerlendirilse de (Kugler, 2001) bu kursların en önemli faydasının derslerin akademik başarıya olumlu etkisi olduğu söylenebilir (Göksü ve Gülcü, 2016). Bu kapsamda yapılan araştırmalarda da kursların akademik başarı üzerindeki etkisi tespit edilmiştir (Niehaus vd., 2012; Shernoff, 2010). Davis ve Sorrel (1995) de bir öğrencinin yeterli başarıyı elde edemediğinde ek eğitim alması gerektiğini savunmaktadır. Ünsal ve Korkmaz (2016) tarafından destekleme ve yetiştirme kurslarının işlevlerinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelendiği çalışmada da bu kursların öğrencilerin sınav ve ders başarısını artırdığı, soru çözme becerisini geliştirdiği belirlenmiştir. Benzer şekilde Canlı (2019) da öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik görüşlerini incelediği çalışmasında da kursların fırsat eşitliği sağlama, akademik başarıyı artırma ve sosyal becerileri geliştirme açısından öğrencilere olumlu katkı sağladığını tespit etmiştir. Demir Başaran ve Yıldız Narinalp (2017) tarafından görüşlerine başvuru alan öğretmenler de destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrencilerin eksik konularını tamamlama, derste öğrendiklerini pekiştirme, konu tekrarı yapma ve soru çözme açısından bir fırsat oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle destekleme ve yetiştirme kurslarının sosyal ve ekonomik seviyesi düşük öğrencilere fırsat eşitliği sağlama, öğrencilerin akademik başarısını artırma işlevini yerine getirdiği söylenebilir.

Çalışmanın ikinci alt problemi kapsamında öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında devamsızlık, kursu önemsememe, materyal eksikliği, ulaşım, velilerin ilgisizliği ve öğretmenlerin yorgunluğu gibi sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin karşılaştıkları en önemli sorunun devamsızlık sorunu olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde de bu sonuca paralel sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bu araştırmalarda öğrencilerin devamsızlığını destekleme ve yetiştirme kurslarının en önemli sorun olduğu ortaya konulmuştur (Akkaya, 2017; Kürkçü, 2018). Kara ve Bozbayındır (2020) öğretmenlerin yetiştirme ve destekleme kurslarında devamsızlık, öğrencilerin kursu önemsememesi, yorgunluk, bıkkınlık ve veli ilgisizliği gibi sorunlarla karşılaştıklarını tespit etmiştir. Canpolat ve Köçer (2017) de velilerin destekleme kurslarına yönelik olumsuz tutum içerisinde olduklarını belirtmektedir.

Çalışmanın üçüncü ve son alt problemi kapsamında öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli yürütülmesine ilişkin olarak devamsızlığı azaltma, materyal eksikliklerini giderme, ders saatlerini düzenleme, veli iletişimi artırma, ulaşım imkanlarını geliştirme ve öğretmenlere ödenen ücretleri artırma gibi öneriler getirdikleri belirlenmiştir. Mevcut literatür bulguları da bu sonuçları desteklemektedir. Bu araştırmalardan birinde Canpolat ve Köçer (2017) öğretmen görüşlerine dayalı olarak destekleme ve yetiştirme kurslarının TEOG başarısı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında öğretmenler kursların geliştirilmesine yönelik olarak tüm kaynakların bakanlık tarafından karşılanması, kursların etkinliğinin ve öneminin velilere anlatılması, ders ücretlerinin artırılması, ulaşım sorunlarının çözülmesi, ders programının öğretmenlere göre belirlenmesi ve kursların özendirici hale getirilmesi gibi öneriler getirmişlerdir. Canlı (2019) tarafından yürütülen çalışmada da öğretmenler destekleme ve yetiştirme kurslarının verimliliğini artırmaya yönelik olarak öğrenci devamını sağlama, kaynak eksikliğini giderme, veli öğretmen işbirliğini artırma ve kurs işlemlerini ciddi bir şekilde yapma gibi öneriler getirmişlerdir.

Elde edilen sonuçlar destekleme ve yetiştirme kurslarının paydaşlara ciddi katkılarının olmasının yanı sıra çeşitli sorunların da beraberinde getirdiğini göstermektedir. Bu sonuçlardan hareketle hem öğrenciler hem öğretmenler açısından yorgunluk problemini azaltmak amacıyla kursların hafta sonlarında veya bir gün yapılması, öğrencilerin derslerde sıkılmasını engelleyecek etkinliklere ağırlık verilmesi, ders takibi ve devam durumunun düzenli bir biçimde takip edilmesi ve böylece devamsızlık yapan öğrencilerin velilerine bilgilendirme yapılması, kursun önemi konusunda velilerin bilgilendirilmesi önerilmektedir. Elde edilen sonuçların genellenebilir olması açısından daha geniş örneklem grubunun dahil edildiği yeni araştırmalar yapılması bu araştırmalarda okul yöneticisi, veli ve öğrenci görüşlerine başvurulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Akkaya, A. (2017). *Destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
2. Aküzüm, C., & Saraçoğlu, M. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 5(2), 97-121.

3. Berberoğlu, G. (2005). Öğrenci başarısının yıllara, okul türlerine, bölgelere göre incelenmesi: ÖSS ve PISA analizi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 4(7), 21-35.
4. Bozbayındır, F., & Kara, M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarında (DYK) karşılaşılan sorunlar ve öğretmen görüşleri temelinde çözüm önerileri. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 324-349.
5. Canlı, S. (2019). Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(2), 479-501.
6. Canpolat, U. (2017). *Destekleme ve yetiştirme kursları bağlamında sosyal bilgiler öğretmenleri, kurs merkezi yöneticileri ve öğrenci görüşleri: Eskişehir ili örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). 19 Mayıs Üniversitesi, Samsun.
7. Canpolat, U., & Köçer, M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarının TEOG bağlamında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(1), 123-154.
8. Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
9. Davis, D. & Sorrell, J. (1995). Mastery learning in public schools. Educational Psychology Interactive. Valdosta, GA: Valdosta State University. <http://teach.valdosta.edu/whuitt/files/mastlear.html>, (Erişim Tarihi: 31.08.2022).
10. Demir-Başaran, S., & Narinalp Yıldız, N. (2017). Türkiye’de ortaokullarda uygulanan destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğretmen görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 8(29), 1152-1173.
11. Dönmez, İ., Pekcan, N., & Tekçe, M. (2016). *Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Antalya.
12. Göksu, İ., & Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 153-171.
13. Göksu, İ., & Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 153-171.
14. Hammersley, M. (2013). *What is qualitative research?*. Bloomsbury.
15. Kara, M., & Bozbayındır, F. (2020). Support and Training Courses According to the Opinions of School Administrators: Contributions, Problems and Solution Offers. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 5(12), 1074-1132.
16. Krajcik, J. S. & Blumenfeld, P. C. (2006). Project-based learning. In K.R., Sawyer.(Ed), *The Cambridge handbook of the learning sciences*. Cambridge University Press: New York.
17. Kugler, M. R. (2001). After-school programs are making a difference. *NASSP Bulletin*, 85(626), 3-11.
18. Kürkçü, E. (2018). *MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının matematik dersi bağlamında incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.
19. MEB. (2016). Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi. Erişim adresi: https://www.meb.gov.tr/meb_iys_do_syalar/2014_10/01060217. (Erişim Tarihi: 31.06.2022).
20. MEB. (2017) Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Tanıtım Kitapçığı. Erişim adresi: http://odsgm.meb.gov.tr/kurslar/dyk_kit.pdf. (Erişim Tarihi: 31.06.2022).
21. Niehaus, K., Rudasill, K. M., & Adelson, J. L. (2012). Self-efficacy, intrinsic motivation, and academic outcomes among Latino middle school students participating in an after-school program. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 34(1), 118-136.
22. Özabacı, N., & Acat, M. B. (2005). Sosyo-ekonomik çevreye göre ilköğretim öğrencilerinin başarısızlık nedenleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1).145-169.
23. Sarıbaş, M. & Pınar A. (2018). *Ortaöğretim son sınıf öğrencilerinin coğrafya dersinin sınav sistemindeki yerini bilmelerinin destekleme ve yetiştirme kurslarında coğrafya dersini seçmelerine etkisi üzerine bir araştırma* [Özet bildirisi]. *International Geography Education Symposium*, Nevşehir, Türkiye.

24. Shernoff, D. J. (2010). Engagement in after-school programs as a predictor of social competence and academic performance.. *American journal of community psychology*, 45(3-4), 325-337.
25. Ünsal, S., & Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve yetiştirme kurslarının işlevlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 87-118.
26. Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.